

Jak pomóc ośrodkom pomocy społecznej i ich pracownikom w dobie COVID-19? Wnioski i rekomendacje

Informacja sygnalna

Dotyczy: zdrowie psychiczne, pandemia

Słowa-klucze: koronawirus, ośrodki pomocy społecznej, praca socjalna, przepisy

Podstawa wnioskowania: analizy własne

Sytuacja OPS w dobie pandemii

W marcu 2020 r. świat stanął naprzeciw nowego wyzwania, jakim jest zagrożenie koronawirusem SARS-CoV-2. Sytuacja ta stała się trudna dla wszystkich grup społecznych i zawodowych, a w szczególności dla pracowników pomocy społecznej, którzy są od początku pandemii są na pierwszej linii kontaktu, a więc potencjalnego ryzyka zakażenia. Praca socjalna często odbywa się na zasadzie eksperymentu i jest zależna od aktualnej i wciąż dynamicznej sytuacji epidemiologicznej.

Pomimo trudnej sytuacji nie doszło do paraliżu ośrodków czy wstrzymania ich działalności, ale pojawiła się praca w zespołach/praca rotacyjna/praca zdalna. W wielu ośrodkach pracownicy pomocy społecznej zostali oddelegowani do wsparcia pracy m.in. w inspekcji sanitarnej. Z uwagi na brak przejrzystości w przepisach to na kadrę zarządzającą spada odpowiedzialność za bezpieczeństwo pracy socjalnej.

Nowe problemy i sytuacje kryzysowe to między innymi:

- wzrost liczby świadczeniobiorców,
- wzrost bezrobocia,
- przemoc w rodzinie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- alkoholizm i inne uzależnienia, w tym behawioralne,
- długotrwałe i ciężkie choroby,
- stres i obawa o zdrowie i życie – swoje oraz swoich najbliższych w związku z możliwością zakażenia.

Konsekwencje pandemii dla OPS to:

- nowe formy i zasady pracy (mniej pracy w terenie, telefonicznie wywiady środowiskowe, elektronizacja procedur administracyjnych),
- więcej obowiązków i więcej pracy biurowej z uwagi na m.in. absencję, zasiłek opiekuńczy, urlop, braki kadrowe, czy feminizację zawodu,
- ograniczony kontakt z klientami oraz osobami wymagającymi wsparcia, w tym problemy z dotarciem do rodzin na kwarantannie i izolacji,
- wzrost liczby wydawanych świadczeń,
- wzrost liczby interwencji oraz działań socjalnych,
- niewydłużenie terminów i niezawieszenie sprawozdawczości, wręcz przeciwnie - często skracane są terminy i dodawane są kolejne (CAS, OZPS itd.),

- utrudnione poradnictwo specjalistyczne - pracownik socjalny stał się m.in. psychologiem, prawnikiem, pedagogiem,
- brak jasnych przepisów regulujących pracę w czasie pandemii (rekomendacje MRPiPS),
- utworzenie infolinii pomocowej, realizacja programów wsparcia, granty,
- brak wsparcia psychicznego dla pracowników ośrodków (np. superwizja, psycholog) oraz ekonomicznego (np. dodatek, większe wynagrodzenie).

Rekomendacje

W związku ze zdiagnozowanymi problemami eksperci think tanku sformułowali następujące rekomendacje:

1. Dostrzeżenie pracy pracowników pomocy społecznej przez rząd, ale również media.
2. Zwiększenie dostępności usług specjalistycznych dla pracowników socjalnych oraz personelu wspomagającego pracę socjalną (m.in. psycholog, prawnik, coach, superwizja, konsultacje indywidualne, wsparcie grupowe).
3. Tworzenie korzystnych warunków dla budowania wspierających relacji w zespole (m.in. rozmowa, koleżeńska superwizja).
4. Dostosowywanie warunków pracy do aktualnego stanu epidemiologicznego (m.in. praca zdalna, system rotacyjny).
5. Wypracowanie działań, które byłyby odpowiedzią na problem braku poczucia bezpieczeństwa pracowników podczas pracy w terenie (m.in. podwójna obsada, wsparcie policji, wojska, strażników miejskich).
6. Dowartościowanie ekonomiczne pracowników socjalnych – podniesienie wynagrodzenia, dodatek za zintensyfikowaną pracę w czasie pandemii, często w warunkach kwarantanny czy izolacji klienta.
7. Stworzenie tarczy dla pracowników pomocy społecznej (obecnie pracownik socjalny na kwarantannie ma 80% wynagrodzenia, a strażak 100%).
8. Innowacyjne działania wspomagające pracę socjalną i pobudzające oddolne inicjatywy pomocowe.
9. Zabezpieczenie dodatkowych środków finansowych na świadczenia pieniężne dla grup szczególnie doświadczonych konsekwencjami pandemii, a które straciły stały dochód.
10. Rozwój usług pomocy społecznej – interwencja socjalna, interwencja kryzysowa, usługi opiekuńcze, dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz dla osób długotrwale i ciężko chorych, poradnictwo specjalistyczne itp. jako odpowiedź na problemy społeczne będące skutkiem pandemii.
11. Pedagogizacja rodziców z problemami opiekuńczo-wychowawczymi w zakresie prawidłowego wychowania i opieki nad dziećmi.

Więcej informacji: Jarema Piekutowski, tel. 662 003 969, jarema.piekutowski@cpt.org.pl

[LINK DO STRONY THINK TANKU](#)

Sfinansowano przez Narodowy
Instytut Wolności - Centrum Rozwoju
Społeczeństwa Obywatelskiego ze
środków Programu Rozwoju
Organizacji Obywatelskich na lata
2018 – 2030

